

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37.137/2014/7.szám

A Kúria a Sátori és Lutter Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: Dr. Sátori Anna ügyvéd) által képviselt **I.r. Felperes (cím)** I.r. és a **II.r. Felperes (cím)** II.r. felpereseknek a Hernádi és Kovács Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: Dr. Hernádi Eleonóra ügyvéd) által képviselt Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7.) alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. november 21. napján kelt 1.Kf.650.243/2013/5. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.243/2013/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 26.K.31.068/2013/3. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy külön-külön fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A perben nem álló felhasználó (a továbbiakban: felhasználó), mint szociálisan rászoruló és fogyatékkal élő, 2013. március 31. napjáig szerepelt a II.r. felperes védendő fogyasztókról vezetett nyilvántartásában. Az I.r. felperes 2012. november 16. napján tájékoztatta a felhasználót arról, hogy amennyiben 2012. december 13. napját megelőző napig igazoltan nem egyenlíti ki a tartozását, akkor a köztük létrejött villamosenergia-vásárlási szerződést e határnappal felmondottnak tekinti. A szerződés felmondása abban az esetben is fennáll, ha nem sikerül kikapcsolni a felhasználási helyet az áramszolgáltatásból. Felhívta a felhasználó figyelmét, hogy a megjelölt határnapot követően szerződés nélkül vételező rendszerhasználónak minősül, ezért az elfogyasztott villamosenergia az ilyen esetben alkalmazott előírások szerint kerül számlázásra. A

további érvényes villamosenergia-vételezés feltétele a tartozás rendezése és érvényes kereskedelmi szerződés megléte. Tájékoztatást adott továbbá arról is, hogy „alapértelmezett” kereskedő nem létezik, így szerződésének megszűnésével a felhasználónak új vásárlási szerződést kell kötnie.

A felhasználó panasszal élt az alperesi jogelődnél (a továbbiakban: alperes), amelyben kifogásolta a felmondás, illetve a kikapcsolás kilátásba helyezését figyelemmel arra, hogy szociálisan rászorulóként és fogyatékkal élő fogyasztóként szerepel a védendő fogyasztói nyilvántartásban. Egyebek mellett csatolta a szünetmentes vagy szükségáramforrás igénylésére vonatkozó kérelmét.

Az alperes a 2013. február 13. napján kelt FVFO-4764 (2012) FVFO-541-2 (2013) számú határozatával a panasznak helyt adott és a II.r. felperes számára megtiltotta a felhasználási hely kikapcsolását a villamosenergia szolgáltatásból, továbbá arra is kötelezte, hogy az üzletszabályzatában meghatározott formanyomtatványt alkalmazza a szünetmentes áramforrás telepítésekor, és a telepítéskor adja át a kezelési leírást.

Az I.r. felperes számára megtiltotta a szerződés megszüntetésével kapcsolatos további intézkedés megtételét, valamint azt, hogy a felhasználók részére a villamosenergia-szerződés felmondásáról szóló levélben adott tájékoztatásában alkalmazza az alapértelmezett kereskedőre és az új vásárlási szerződésre vonatkozó szövegrészt. Kötelezte továbbá a hátralékos fogyasztókra vonatkozó felszólítási eljárás módosítására akként, hogy a védendő fogyasztói nyilvántartásban szereplő, kikapcsolási tilalom hatálya alá eső, fogyatékkal élők részére a szerződés felmondásáról automatikus levélküldésre ne kerüljön sor. Az alperes határozatának indokolásában a villamosenergiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 3.§-ának 19. pontja és 64.§-ának (4) bekezdése alapján megállapította, hogy az I.r. felperes annak ellenére értesítette a felhasználót a szerződés felmondásáról, hogy a felhasználó fogyatékkal élő fogyasztóként szerepel a védendő fogyasztói nyilvántartásban és a felhasználási helyen szünetmentes áramforrást is telepítettek. Álláspontja szerint a szerződés felmondása nem volt jogszerű, ezért a felhasználó nem minősül szerződés nélküli vételezőnek, így az I.r. felperes nem számlázhat a szerződés nélküli vételezés esetén alkalmazott előírások szerint. A felhasználó szociálisan rászoruló, védendő fogyasztónak is minősül, ezért őt különféle kedvezmények is megilletik. Az I.r. felperes a Vet. 48.§-a alapján nem adhat olyan tartalmú tájékoztatást sem, amely szerint a felhasználónak új vásárlási szerződést kell kötnie és új kereskedőt kell választania függetlenül attól, hogy jogosult-e egyetemes szolgáltatásra vagy sem. Megállapította továbbá, hogy a szünetmentes áramforrás telepítésekor a II.r. felperes az üzletszabályzatában szereplő nyomtatványtól eltérő átadás-átvételi jegyzőkönyvet vett fel.

Megjegyezte, hogy a felhasználónak adott tájékoztatást nem helyettesíti az I.r. felperes azon nyilatkozata, miszerint a szerződés továbbra is érvényben marad.

Az elsőfokú bíróság a felperések keresetét elutasította. Indokolása szerint a kikapcsolás megtiltására megalapozottan és jogszerűen került sor, mivel az kizárólag a II.r. felperes tekintetében volt elrendelhető. A kötelezés erre vonatkozó megrendelés hiányában sem volt idő előtti. Megállapította, hogy miután a felhasználó a panasz kivizsgálását a csatolt iratok alapján kérte, ezért az alperes jogszerűen járt el akkor, amikor a szünetmentes áramforrás igénylés teljesítését is vizsgálta. Az üzletszabályzat szerinti formanyomtatványt az alperes jóváhagyta, az a felhasználó szempontjából garanciális jellegű, mert számos tájékoztatást nyújt számára, ezért figyelemmel a Vet. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007.(X.19.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vet.Vhr.) 35.§-ának (5) bekezdésében foglaltakra is, nem valósított meg jogsértést az alperes a formanyomtatvány alkalmazására és a kezelési leírás átadására vonatkozó kötelezéssel sem. A Vet. 64.§-ának (4) és (5) bekezdései alapján kifejtette, hogy a fogyatékkal élő fogyasztók védelmét szolgáló szabályozási célokkal ellentétes az az I.r. felperesi következtetés, miszerint a kikapcsolás és a szerződés megszüntetése két egymástól elkülönült jogi lehetőség. Ha ugyanis a kikapcsolás joga nem áll fenn, akkor a szerződés felmondásának joga sem áll fenn, hiszen kikapcsolás esetén a kikapcsolást követő 30 nap elteltével a szerződés megszüntetése kötelező, ezzel a szerződés nélküli felhasználás lehetősége teremtené meg. A két jogintézmény szétválasztásának lehetőségét az üzletszabályzat sem támasztja alá. Megítélése szerint a felhasználó részére küldött, az új kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tájékoztatás megtévesztő, az a Vet. 48.§-ába ütközik. A fogyasztói hely kikapcsolása és a szerződés felmondása egymással összefüggő intézkedés, ezért a fogyatékoság miatt védett fogyasztó részére nem küldhető a szerződés felmondását kilátásba helyező tájékoztató levél. Kitért még arra, hogy a II.r. felperes alaptalanul hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§-ának (1) és (4) bekezdéseinek megsértésére is, mert az alperes a releváns tényeket, körülményeket feltárta, azokat megfelelően értékelte.

A másodfokú bíróság a felperések fellebbezésének helyt adott, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest a határozat második, harmadik, valamint negyedik francia bekezdéseiben foglaltak tekintetében új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes összekeverte a hivatalból és a kérelemre induló közigazgatási eljárásokra vonatkozó eltérő eljárási kötelezettséget akkor, amikor arra a II.r. felperesre

nézve is megállapított jogkövetkezményeket, akivel szemben a felhasználó panaszt nem terjesztett elő. Álláspontja szerint a határozat első és második francia bekezdésében alkalmazott jogkövetkezmények jogsértőek egyfelől a panaszolt hiányában, másfelől azért, mert a panasszal nem érintett II.r. felperes nem valósított meg semmilyen jogsértő magatartást. Jogsértés hiányában az alperesi rendelkezés még akkor is a Vet. 57.§ (4) bekezdésébe ütközik, ha a II.r. felperesre is kiterjedt volna a panasz.

A másodfokú bíróság véleménye szerint az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a felhasználói panasz valós tartalmát és irányát. Tévesen értékelte a szünetmentes vagy szükségáramforrás igénylésére vonatkozó kérelemnek a panaszhoz való csatolását, melyből nem következik, hogy a felhasználó kifogásolta volna a formanyomtatvány tartalmát vagy a kezelési leírás átadásának hiányát.

Az I.r. felperessel szemben előterjesztett panasz tekintetében a másodfokú bíróság kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a határozatban megjelölt Vet. rendelkezések a szerződés felmondását még védendő fogyasztó esetében sem tiltják meg, továbbá, hogy a Vet. utaló szabálya folytán a szerződés felmondásáról vagy annak tilalmáról csak a felhasználóval kötött szerződés, a felperes üzletszabályzata, illetve a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései alapján lehet megalapozottan állást foglalni (Vet. 62.§-ának (8) bekezdése). Az alperes ennek tisztázását elmulasztotta, így a hiányos tényállás és a vonatkozó rendelkezések bemutatásának, értelmezésének elmaradása folytán alaptalan a határozat második és harmadik francia bekezdésében foglalt rendelkezés is.

Hangsúlyozta, hogy a Vet. és a Vet.Vhr. a szerződés felmondását és a kikapcsolást akkor is külön-külön szabályozza, ha azok esetenként egymással összefüggnek. A Vet. a védendő fogyasztók körében is csupán az egyes kedvezményekről, illetve a kikapcsolási mentességről rendelkezik, tehát téves az az alperesi állítás, hogy kikapcsolási tilalom esetén felmondásra sincs törvényes lehetőség.

A másodfokú bíróság az alperesi határozat negyedik francia bekezdése kapcsán kifejtette, hogy az alperes elmulasztotta megindokolni, hogy az a tájékoztatás, miszerint a szerződés felmondással történő megszűnése esetén a felhasználó nemcsak az I.r. felperessel, hanem más szolgáltatóval is köthet villamosenergia-szolgáltatásra vonatkozó szerződést, miért ütközik a Vet. 48.§-ába. Ezért a határozat negyedik francia bekezdése szerinti jogi következtetés is megalapozatlan, ez okból jogsértő.

Az új eljárásra adott iránymutatásban a másodfokú bíróság rögzítette, hogy az első és az ötödik francia bekezdésekben foglalt rendelkezések tekintetében az alperest új eljárásra kötelezni nem kellett, hiszen a felhasználó panasa a II.r. felperesre nem terjedt ki, így nincs olyan kérelmi elem, amely a határozati rendelkezések hatályon kívül helyezése folytán elbírálatlan maradt volna. Nincs akadálya azonban annak, hogy - amennyiben azt a

vonatkozó anyagi és eljárási szabályok is lehetővé teszik - az alperes hivatalból megindítson, illetve lefolytasson eljárást e körben. A határozat második, harmadik és negyedik francia bekezdéseiben foglaltak tekintetében az alperesnek meg kell ismételnie a közigazgatási hatósági eljárást, és arra nézve kell megállapítania a tényállást, hogy a hátralékos, ugyanakkor a Vet. szerint szociálisan rászorulóként és fogyatékkal élőként is védendő fogyasztó villamosenergia-szolgáltatásra vonatkozó szerződése felmondható-e az engedélyes részéről. Ehhez elengedhetetlen a felhasználóval kötött szerződés tartalmi vizsgálata, továbbá az I.r. felperes üzletszabályzatának és a Ptk. vonatkozó rendelkezéseinek értelmezése, azoknak a tényekkel, adatokkal való összevetése.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az alperes elsődlegesen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint a panasz - helyes értelmezés szerint - éppúgy vonatkozik a II.r., mint az I.r. felperesre, akik az eljárás alatt ügyfélként nyilatkozatot is tettek. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a szerződés nélküli vételezés jogellenes és olyan kikapcsolási ok, melyre nem vonatkozik a Vet. 36.§ (2) bekezdés b) pontja. Az alperes hangsúlyozta, hogy a II.r. felperes a jogszabályi előírások folytán az a szereplő, aki köteles akár megrendelésre, akár más okból a kikapcsolást végre hajtani, ezért jogszerű volt, hogy a kikapcsolás megtiltására a II.r. felperessel szemben került sor.

Állította, hogy az üzletszabályzatbeli formanyomtatványtól eltérő jegyzőkönyv nem elégíti ki a Vet.Vhr. 35.§-ának (5) bekezdésében meghatározott követelményeket. Érvelése szerint a jogalkotó a fogyatékkal élő fogyasztók egy csoportját különleges védelemben kívánta részesíteni azzal, hogy a kikapcsolásukat megtiltotta. Az egyetemes szolgáltatási szerződés felmondása azzal a következménnyel jár, hogy a szerződés nélküli vételezésre irányadó szabályok szerint kellene számítani a villamosenergiaért fizetendő díjat. Megismételte, hogy a tájékoztató levél nem felel meg a Vet. 48.§-ában foglaltaknak.

Előadta, hogy a másodfokú bíróság szerződés felmondhatóságára vonatkozó okfejtése ahhoz vezet, hogy a törvény által biztosított szociális védelem kiüresedik, így a védendő fogyasztók tömegesen válhatnak szerződés nélküli vételezővé.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes nem tisztázta a tényállást, nem vizsgálta az üzletszabályzatot, illetve a Ptk. rendelkezéseit, ezért az új eljárásra utasítás jogszerű volt. Hangsúlyozták, hogy a kikapcsolási tilalom - figyelemmel a Vet.

47.§ (7) és (8) bekezdéseiben foglaltakra - nem abszolút jellegű. A II.r. felperesre vonatkozó megállapítások kapcsán előadták, hogy a panasz rá nem vonatkozott, így az alperes azon jogsértő módon túlterjeszkedett. Sérelmezték, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében olyan jogszabályhelyekre is hivatkozott (Vet. 33/A.§, 36.§ (2) bekezdés), amelyeket a határozat nem említ. Hangsúlyozták, hogy a II.r. felperes nem kapott az I.r. felperestől megrendelést a fogyasztási hely kikapcsolására. Véleményük szerint súlyos ténybeli tévedés, hogy a II.r. felperes szerződés nélküli vételezés esetén kereskedelmi tevékenységet végezne.

Az I.r. felperesre vonatkozó megállapítások kapcsán előadták, hogy a Vet. 64-65.§-ainak helytelen értelmezésével az alperes tévesen érvel. A Vet. 64.§-ának (5) bekezdése alapján azt is megállapíthatónak tartották, hogy végső esetben a fogyatékkal élő személyekkel szemben is helye lehet kikapcsolásnak, tehát mentesség őket sem illeti meg korlátlanul. Mindezekre figyelemmel az automatikusan kiküldött felmondólevél jogszerű volt, így nincs szükség a felszólítási eljárás megváltoztatására sem. Álláspontjuk szerint a felmondólevélben megfogalmazott tájékoztatás megfelel a Vet. 48.§-ának, az nem megtévesztő.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 272.§ (2) bekezdése és 275.§ (2) bekezdése alapján.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, míg a másodfokú bíróság döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság nem ért egyet.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.

A Kúria mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy perbeli esetben a felhasználó olyan nyilvántartásba vett személy, aki nem egyszerűen egy szociálisan rászoruló, ezért fizetési könnyítésre jogosult, hanem olyan fogyasztó, aki a szolgáltatásból azért nem kapcsolható ki, mert életét, egészségét a szolgáltatás megszüntetése, a hálózathoz való kikapcsolás veszélyeztetné. Az alperes a panasz előterjesztésekor fennálló tényállásból kiindulva helyesen mérte fel, hogy az I.r. felperes e fokozottan védett felhasználót nem tájékoztatta a Vet. 64.§ (2) bekezdése alapján az igénybe vehető kedvezményekről, a fizetés elmaradása és az áramszolgáltatás megszüntetése között megtehető lépésekről. Az I.r. felperes ezzel

szemben a felhasználó elmaradását észleve úgy járt el, mintha egyszerű (átlagos) fogyasztó lenne azzal az eltéréssel, hogy a felszólítás megküldésével némi időt biztosított számára a tartozás rendezésére.

Amint ezt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, az alperes a jogalkotói akaratnak megfelelően értelmezte a Vet. 64.§ (4) bekezdésében foglaltakat akkor, amikor úgy foglalt állást, hogyha a védett (fogyatékkal élő) fogyasztó esetében nem lehet kikapcsolni a szolgáltatást, akkor a szerződés felmondását sem lehet jogszerűen kilátásba helyezni. Tévedett a másodfokú bíróság akkor, amikor a panasz tartalmát, irányát félreértelmezte, illetőleg tévesen ítélte meg II.r. felperes szerepét, potenciális helyzetét. A II.r. felperes ugyanis egyfelől a Vet. 47.§-ának (10) bekezdése alapján köteles lett volna eleget tenni az I.r. felperestől érkező kikapcsolási megrendelésnek, másfelől azt bármely más, például a szerződés nélküli vételezés miatt ő hajtotta volna végre. Tévesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a II.r. felperesre vonatkozó rendelkezés túlterjeszkedett a panaszban foglaltakon, továbbá arra idő előtt került sor, ezért téves volt a határozat első francia bekezdésének mellőzése is. E körben arra mutat rá a Kúria, hogy a panaszos a vele szemben fellépő és eljáró I. és II.r. felperes magatartását nem tudta elhatárolni, panasza mindkét szolgáltató tevékenységét érintette. A Kúria a szintén mellőzött ötödik francia bekezdés kapcsán rögzíti, hogy - miután úgy foglalt állást, hogy az I.r. és II.r. felperes szerepe nem válik el egymástól - a panaszhoz csatolt és ahhoz kapcsolódó formanyomtatvány is vizsgálható volt. A formanyomtatványra, kezelési útmutatóra vonatkozó alperesi kifogások helytállóak, így az ötödik francia bekezdés mellőzése sem volt indokolt, figyelemmel a Vet.Vhr. 35.§ (5) bekezdésben foglaltakra is.

A Kúria nem értett egyet a fentiek alapján az alperesi határozat második, harmadik és negyedik francia bekezdésének hatályon kívül helyezése folytán elrendelt új eljárásra kötelezéssel sem. A Kúria a korábbiakban már állást foglalt a Vet. 64.§ (2) bekezdésében foglalt irányadó rendelkezéseinek kötelező alkalmazásáról és a Vet. 64.§ (4) bekezdésének helyes értelmezéséről, amelyből következik, hogy védett fogyasztó esetében a kikapcsolást és a szerződés felmondását nem lehet egymástól elkülönült intézményként vizsgálni, ezt az üzletszabályzat sem támasztja alá. Miután ezek összefüggő intézkedések, és a védett fogyasztóval szemben nem lehet az átlagos fogyasztóval szembeni eljárást követni, és részére automatikus felmondó levelet kiküldeni, ezért helytállóan tiltotta meg az alperes a második francia bekezdésben a szerződés megszüntetését, illetőleg a harmadik bekezdésben az erre utaló levél küldését. A fentiek szerint - szemben a másodfokú bíróság álláspontjával - ehhez a rendelkezéshez az üzletszabályzat és a Ptk. összevetése, azaz további tényállás tisztázás szükségtelen.

A negyedik francia bekezdéssel kapcsolatban egyetért a Kúria az elsőfokú bírósággal abban, hogy az új kereskedelmi szerződés

lehetőségéről való tájékoztatás a Vet. 48.§-ába ütközik. Megjegyzi, hogy ezt a hivatkozást tartalmazza az alperes határozata is, téves tehát a másodfokú bíróságnak az indokolás hiányosságára tett megállapítása. A Kúria osztja azt az alperesi érvelést, hogy az a fogyasztó, aki az alacsonyabb árat sem tudja kiegyenlíteni és a jogalkotó szándéka szerint védelemben részesül, nyilvánvalóan nem hozható jogszerűen olyan helyzetbe, hogy még magasabb árat kényszerüljön fizetni a szolgáltatásért.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

Az alperes perköltséget nem kért, ezért erről a kérdésről a felülvizsgálati bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A pervesztes I.r. és II.r. felperesek a Pp. 78.§ (1) bekezdése és 82.§ (2) bekezdése, továbbá a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelesek a tárgyi illetékeljegyzési jog miatt le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati illeték viselésére, melynek összegét a fellebbezési, illetőleg a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46.§ (1) bekezdése és 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria.

Budapest, 2014. május 14.

Dr. Tóth Kincső s.k. tanácselnök, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Dr. Szilas Judit s.k.

A kiadmány hitelül:

tisztviselő